

Ekstern teoretisk prøve - Modul 3 – Somatisk sygdom og lidelse

Fagområder: Sygepleje, Anatomi og fysiologi herunder genetik, Sygdomslære herunder patologi og Ernæringslære og diætetik.

Professionshøjskolen
University College Nordjylland
Sygeplejerskeuddannelsen Aalborg

Ekstern teoretisk prøve

Modul 3

S10V

Dato: 28.01.2011

kl. 9.00-12.00

Case:

Baggrund:

Bodil Jensen er 72 år og pensioneret bibliotekar. Bodil Jensen blev enke for tre år siden.

Hun har tre voksne børn og fem børnebørn, som hun ofte ser.

Bodil nyder hverdagen og er socialt aktiv med blandt andet læsegruppe og vandgymnastik med veninderne.

Hun er glad for god mad, som hun selv tilbereder. Bodil ryger 10 cigaretter om dagen.

Hun vejer 82 kg og er 168 cm høj, hvilket betyder, at hun har et BMI på 29 kg/m².

Bodil har for nyligt fået konstateret dyslipidæmi, samt et forhøjet blodtryk, der ved sidste måling hos lægen var 150/90 mmHg.

En formiddag efter vandgymnastik, hvor Bodil sidder og nyder en kop kaffe med veninderne, får hun pludselig snøvlet og usammenhængende tale og udvikler parese af højre side.

Hun bliver indlagt akut, og en CT-scanning viser et hjerneinfarkt pga. en emboli.

Aktuelt

Du møder Bodil Jensen på hendes 5. indlæggelsesdag. Hun har stadig højresidig parese og er opstartet med genoptræningen, der dog er besværliggjort af, at Bodil har en overvældende træthed. Derfor er Bodil meget sengeliggende. Bodil er afebril.

Bodil har en del smerter i højre skulder og har brug for hjælp til lejring flere gange i døgnet.

Bodil har ekspressiv afasi. Hun bliver opgivende og frustreret, når hun ikke kan gøre sig forståelig.

Bodil er meget småtpisende og har problemer med fejlsynkning. Hun får hjælp til at spise og har de sidste dage gennemsnitlig indtaget 50 g protein pr. dag og i alt 4500 kJ pr. dag.

Bodil har urinretention og bliver derfor engangskateriseret (SIK) af sygeplejerskerne 6 gange i døgnet. Hun har ikke haft afføring under indlæggelsen.

Bodils døtre og veninder kommer ofte på besøg. De giver udtryk for, at det er svært at samtale med Bodil, og det gør dem usikre, at de ikke kan forstå, hvad hun siger.

Sygepleje, sygdomslære herunder patologi, ernæringslære og diætetik:

Spørgsmål:

1. På baggrund af casen udledes, at Bodil bl.a. har disse 3 problemområder:
 - 1) Urinretention; 2) Smerter i højre skulder; 3) Fejlsynkning;
 - a. Beskriv én årsag og én konsekvens i relation til hvert af disse 3 problemområder. (6 point)
 - b. Beskriv én sygeplejefaglig intervention i relation til hvert af disse 3 problemområder. (6 point)
2. Apopleksi skyldes et infarkt eller en blødning.
 - a. Redegør for årsager til et infarkt i hjernen (6 point).
 - b. Beskriv hvorfor lammelsen (paresen) hos en patient med en apopleksi er modsat den side af kroppen, som infarkt eller blødningen i hjernen sidder? (6 point)
3. Nævn og begrund 2 risikofaktorer, der optræder hos Bodil i forhold til at udvikle apopleksi. (6 point)
4. Bestem ud fra bilag 1, Figur 12, det vejledende energi- og proteinbehov for Bodil. (2 point)
5. Beskriv 2 væsentlige konsekvenser, der kan have betydning for Bodils sygeforløb, hvis Bodil fortsætter med at indtage 50 g protein dagligt og i alt 4500 kJ dagligt. (6 point)
6. Hvilken kostform vil du anbefale til Bodil og begrund svaret. (6 point)
7. Beskriv, med udgangspunkt i portkontrolteorien, smertens fysiologi. (8 point)
8. Nævn 3 symptomer du vil observere hos patienten med smerter. (6 point)
7. Beskriv hvad Benner og Wrubel forstår ved "særlige anliggender" og relater det til Bodils nuværende situation. (8 point)

Anatomi og fysiologi herunder genetik:

Opgave 1 – Mavesækkens kirtelceller

- A. I slimhinden i ventriklen findes 4 forskellige typer kirtelceller.
1. Nævn navnene på de fire typer kirtelceller der er tale om.
 2. Hvilke sekreter (stoffer) udskiller de fire typer kirtelceller?
 3. Gør rede for funktionen af sekreterne fra de forskellige kirtelceller.
- (8 point)

Opgave 2 – Nyrernes fysiologi.

- A. Nævn fire af nyrernes funktioner.
- B. Gør rede for hvorledes filtrationstrykket i Bowmanns kapsel beregnes, der ønskes værdier for de forskellige tryk, der indgår.
- (7 point)

Opgave 3 – Fordøjelsen

- A. Gør rede for hvorledes stivelse nedbrydes til monosakkarider i fordøjelseskanalen
- B. Hvor i fordøjelseskanalen optages monosakkarider?
- (7 point)

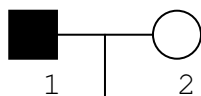
Opgave 4 – Kroppens endokrine kirtler og hormoner.

- A. Hvad forstås ved et hormon?
- B. Forklar hvorledes hormoner inddeles i to grupper efter deres virkemekanisme.
- C. Nævn hvilke hormoner der dannes i hypofysens forlap (adenohypofysen)
- (6 point)

Opgave 5 – Nedarvning af en monogen sygdom

Stamtavlen nedenfor viser en monogen arvelig sygdom, hvor personer med sorte symboler har sygdommen.

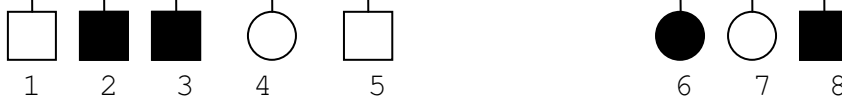
1. generation



2. generation



3. generation



Alle svar skal begrundes.

A. Hvilken type arvegang er der tale om?

1. Autosomal dominant arvegang
2. Autosomal recessiv arvegang
3. Kønsbunden arvegang

B. Genotyper:

1. Hvad er genotyperne for nr. 1 og 2 i første generation?
2. Hvad er genotyperne for nr. 7 og 8 i anden generation?
3. Hvad er genotyperne for nr. 6, 7 og 8 i tredje generation?

C. Parret, der udgøres af nr. 7 og 8 i anden generation, planlægger at få endnu et barn, hvad er risikoen for at deres kommende barn arver sygdommen?

D. Hvilken sygdom kan der være tale om? - nævn et eksempel.

(6 point)

Figur 12. Vejledende energibehov pr. døgn hos voksne patienter

VEDLIGEHOLDELSE

Aktuelle vægt	Sengeliggende		Oppegående	
	Energitrin	Protein	Energitrin	Protein
90 kg	9.000	95	10.000	105
85 kg				
80 kg				
75 kg	8.000	85	9.000	95
70 kg				
65 kg				
60 kg	7.000	75	8.000	85
55 kg				
50 kg				
45 kg	6.000	65	7.000	75
40 kg				
	5.000	55	6.000	65

Energibehov (kJ) og proteinbehov (g)

Ved 3 dages feber:

38°	1,2 × energi ved vægtvedligeholdelse =
	1,2 × protein ved vægtvedligeholdelse =
39°	1,3 × energi ved vægtvedligeholdelse =
	1,3 × protein ved vægtvedligeholdelse =
40°	1,4 × energi ved vægtvedligeholdelse =
	1,4 × protein ved vægtvedligeholdelse =

Ved svær overvægt (BMI > 30):

Sengeliggende:	Energi: aktuel vægt × 85 kJ =
	Protein: aktuel vægt × 0,9 g =
Oppegående:	Energi: aktuel vægt × 100 kJ =
	Protein: aktuel vægt × 1,1 g =

VÆGTØGNING

Aktuelle vægt	Sengeliggende		Oppegående	
	Energitrin	Protein	Energitrin	Protein
90 kg	11.000	115	13.000	135
85 kg				
80 kg				
75 kg	10.000	105	11.000	115
70 kg				
65 kg				
60 kg	9.000	95	10.000	105
55 kg				
50 kg				
45 kg	8.000	85	9.000	95
40 kg				
	7.000	75	8.000	85

Energibehov (kJ) og proteinbehov (g)